

הקציץ הכריטי ניסה לשכנע את הושבי צפת לפנות את העיר „מחשש למגפתה“ הכריטי שהוצב „לשמור“ ירה, הרג ופצע 17 הרנגים ו-30 פצועים — זה מאזן הדמים של כ"ג באב תרפ"ט

הבת זיהתה את הרופא כאיטישערצה את הוריה לעניינה

חורבן ורצח : ממאות צפת לחרת הפועת

האנגלים „לא שמעו“

יחדיו צפת לא סמך על ידידותם של זרעבים עד שבנה תפיסה, לאחר שהיה זמנית על חלוצי הרצח טרומפלדור חתך רגל, המארג הערבי בצפת בארגון ה"גה" גה" בראשותו ובתוכניתו של ד"ר גריי מנהל בריחה, ה"גה" בעיר הארגון ע"י מנהיג פוליטי לרביש נשק, וכך נ"י כשני דוכים, אקדחים, כדורים ופצצות מדרוך באיטליה-החדשה אצו את העניינים. כאשר גברת חוסמה תרביית בקיץ ריגים, נודע לנו כי המשטרה הברי-ית עוקבת אחרי המהגרות של הגהים. גה" בעיר, וכי היא עלולה לחלום את הנשק, תהיה להעביר את הנשק לאיית השחר.

בילי שבת נפגשו עם מפקח המ"ט ברה פריד ועם קציני המחוז, ולהפתנתו אמרו לנו שנתים, שלא שמעו דבר על מה שהמחלל בירושלים. הם גם אמרו שאין הם חשים בהזדהות כלשהי בצפת. הם „לא ידעו“ על הוסמה האנטי-יהודית הגלויה במסגרים ובשוקי. הם סיפרו שחיירו בכפרים הערביים במדינה, ולי דעתם תכל שפיר.

ביום ג' י"ז באב, נודע לנו על הפריצת עות בירושלים, הייתי בחמש חכיה עם מערכת „דואר חיים“ ועם ד"ר יוסף מנחם „החסי" בירושלים, ומהם שמעתי

בראש וראו אותו מחקרים, ריסנו את הצעירים הישראליים והחזיינו אותם לידיב הערבי.

החפזה וגלויי השנאה שלא קודרה להם כל התגרות יהודית, בשידור רשות. למהירות ערבים הגיעו איננו עוד ב-אחיה שבת ידעו על המשך החסימה ועל העדרו ששאובים החסימים מארץ צפת ומחזור האונס של המשלוחות הצרפתיים. במצווא שבת קיימנו ליציבה יחידים, ובה החלטנו שתחזיקים לא יפתי. זה את החנייות ואתה גם כן בהתאם על התמונת השליטנות וגם כן בהתאם על הישג הודו. למלכות וגם כן בהתאם על המורעים מהשוק הערבי ומסכנת. החלטנו גם על ארגון שפירה אחרת ברובת הודו, אבל היה חסור בנשק. רק חלק קטן מהנשק שהתפרט בשבת ב-אייטל-השפיר הודו י"ז יום יום היה בצפת.

למחרת, בשבת, ביקר הקציץ פריד בשטרת הצהרניים במסדר השוק בשעת המסילה והשא באוזני המסתללים, באום הרגעון" בעקבות מאורעות ירושלים. פר-די סיפר להם על מעשי רצח, כפיקול של הודים בערבים, אבל הרגיע אותם שוהישטרה העליונה לשים קץ לרציחות, זאמני של פריד החסיים את המנהל שהיה נוסף בלא חכ, ובסביבה על המסירה יצא המסתללים, שאליהם הצטרף המ"ט רב. בתמונת גדולה לעבר תרובע פ"י יהודי. בכוחותיה האפסיים ליוותה הפ"י טרה את המסגונים, שהשמינו. פרייטא מסת וזאמנים ותיק אנוס לעב נתי החודים.

בשעה חלשה
בשמעו זעקות

על אף פטר האנוס יאנו אל חלשי. נינים. נכבדו חלשיים וחגיגים. שיעדי

מאת משה פרוהצון
פרסום ראשון מזכרונותיו
של משה פרוהצון ז"ל שעמד
שלושים שנה בראש הישוב
יהודי בצפת, בראש הקהילה
לה וכלאש העקידה העברי
הראשון.

כ"ז באב תרפ"ט התנהל ערפי
לצפת על הרובע היהודי והיפו בו
הרג וחורבן. קציץ חרבים היה 17
הרנגים ו-30 פצועים.
ההודיה הרשמית של המשלה המנדט
הראית את המאורעות :

ב"ב, באוגוסט בשעה 15:15 אח"כ
לערב, פרצו בלבילים בצפת תצבת תגיש
בשעה 8:35 ומיד החול את הסדר על
כנו. היו אנדיות אחרות הורבה חכים
בשרפ. החישובים היהודים הובלו מיל
למקום במותי מאז שורר שקט בצפת.
מאז הכנישו הבריטי ועל לפרישת היה
מצב הכסחות בצפת — חקני. ערפי
למקום השחרתי לקיים חסוי ידיות ומסי-
חר עם שבוניהם היהודים ולא נתפסו
להשפעתם של תומבולגיס-מסיתים, רבי-
זיום המופתי הירושלמי חאגי, אינן אל-
חוסני, שריו מפקדים בצפת וקוראים
לפרוע בתודים. וקני חסדה הערביים
דחו את השפעתם, אבל בהודות הש"י
זום ירדה השפעתם וגברה ידו של הנג'
ע"י שהתחולל על שונא ישראל והתארגן
בהשפעת מורים ומסיתים.
באתר משיחתו עם אחד המכבים ה"י
ערביים, ממשחת המופתי, אמר לי :
„ראו גא, ידיו, שנינו עוד יכולים לשי-
בת כדודים, לשחת ספל קפה ולשחת
שחת רעים, אולם ילדנו וילדנים, יש-
לינו חאל, הם לא יוכלו לשבת יחד,
כי הם חוכנו על שנאה“.

קפטן פרמליץ והצעתו הנגיב

הקצין הנגיב שאל ציטת בני-האזן הקשובה נואה — ניסה לדבר על לבנו יחסית לנו את האחריות וזכרה שאנו יושבים על עצמנו ושאנו הצליחה ליתור ציטתו על לבנו הישיר יארי: "לזמן לים עד הודעות לשקול את סיועכם אם תחזיר ככם — נעמתי לשיעורכם כי שמה אנכם כי העיף".

הצעות הצבאיות שבא לפנות את הירידים מצטת חזר כלעומת שבא. ליתר של הנגיב העליון להלך את ה"יב הירידים בצטת כשם שחזק את הירידים הישירי בחזקתן — לא עלתה בידו עוד פארוי עם הליצנו לשעולות נקיון והצליח לא בואו. הירידים והחורבן היו גורמים נפרדי של אותה שפה נראתה לנו שאת פנינו שובנו ליתור. וזו צריך להיך חזקת חלק ציטתם שזכרנו.

בשבת בוקר הלחנו למעבר את ה- ציטת מבריהו, והסתיי בעיר לויטה. ציטת הבריות הנשאלות של ספר ערב, מאר הינאוי, לטיע בהעברת המצויים. כאשר המלך הינאוי לאח המצויים, נשמעה וקח: "הנה הוצח שרצו את אבא ואת אבא ופעו אתו וחשב שהו גם אתי". היתה זו בהם של משה ושריה אפרתא. שנשחטו לנו עניני ציי הינאוי שלמ עברית אצל אפי משישטת.

הינאוי יוצר ציי המשטר ונתן ל- מוות הערבים הצלחנו לשכנע גם את אלברט איינשטיין. שייכש לזון את ה- ציטת הערבי. אצל משישטת מנוס דחתה את כל המניות והציטת נהלה ככלא עסי שר אפי עסיים במסעות הצלה רב פניו המצויים הוצגו אל כשרד של מפקד הצבא הצרפתי במשרד קיבל את הציי משישטת. אפני פרמליץ, בעל קיי מה מצויות ואישו פנים מקיפה רוצי- ציטת המנוח אנכם — אמר — להודעכם כי הציטת הצליון צונטור החלים להוציא את כל הירידים שצטת ולעצמם לקיף את אחרים להחליטה זו — אמר פרמליץ — הגיע חד מצלמו מתוך דאגה והודח לבריאותם של הירידים. כיוון שהמגאם המסויים ברובם הירידים הם בני רב וצללים ללא ספק לנרם למצויה החד. מצלמו ראה את הפניו פדתו ביות. וכדי לבצע ללא דוחי חוכו מנונית להעברת האלימות והחזית.

החוקה היתה פרוה. ידענו אנכם. כי הציטת המניסר חסור בדות. סכנת מנופה חיתה שחשית עם זאת נראתה לנו המורה יתור סכנת כלית לישוב ה- יתור בצטת לצמיחת.

השובנו היתה צרה: "הודו צטת לא יתור מפת ולא יפן את עינים". הסי- פט: "כשם שהמשיחה לא דאגה למסוח חיים והחליש שלט, כי אין לה לדאג לבריאותם".

הערבים ציטתו את המים

הערבים ציטתו מרובע ליתור חא- שי נכנסו לנגיב לזון יציקו לבנו אסוי ולחצו בתיחולום. חסותי. אולם כי- אשר חסותה האת להצטת שפרו השלי ציטת לאסוף את כל הירידים לנגיב "המאריה" בית המשלח. כלפי של ה- רובע הערבי.

יצק משלוח אלפים יורדים, אנשים, נשים, ונשים רבה לנגח חסות ה- משפחה דוד הרובע הערבי לבנו ה- משיקה. בחצו שהיתה צרה לחילוף את החל הזה עברו הירידים צפונים דחויים לים כל הלילה. אולם לא התי. הציטת ציטת המים חזרה היתה חסותה באנשי- ירדים והינאוי. התחללי בלילאי.

לחורג, ביום ה' העלה הנשים ה- ירדים אל המרמט המכונה. המברים באאן חשבים בשמש הלוהטת כל שעות היום כיוון לא היה כמות הלחם שחור- הן היטה המבריה היתה זועמת. אחד המסידים האנגלים ורק פריסת לחם יר- צילם את הקהל העם עלתה הרעב נגר. בנתנים הצלחנו מרועים גם לנח את ציטת המים לבית המשלה. התייעות הישקו בכי תשוקת של חסותם.

מחלונות בית המשלה אשפר היה ליאות אר בווים הערבים את הירבע היהדי כארץ מבריה.

כליל שבמ אחר הצוה נשמע למען יצית היה חשש שהמורעים חודו לחצו. ארץ המבר, שהייתה נותר ציי אנשי וצליחספר שחוסקד, לשמור על ה- ירודים. ביריות שאיש לא ידע את סופו. הן נמצו שבה בני אדם, ביניהם לר- ציטת ארץ המצוי.

אולם של הפליטים גדל חלקו פשיה לשעור. הרעב, הצבא והחלוקה היו גורד לים מנושא. משראו מפליטים שום בית המשיחה אינו מקום כשר, החליטו ל- חזר למנוחם. מרובם נכחו הדבר גם משום שבתיהם נחלו באש וגם משום שהמורעים ציטת השתוללו ונחוו.

הערבים ציטתו את המים

הערבים ציטתו מרובע ליתור חא- שי נכנסו לנגיב לזון יציקו לבנו אסוי ולחצו בתיחולום. חסותי. אולם כי- אשר חסותה האת להצטת שפרו השלי ציטת לאסוף את כל הירידים לנגיב "המאריה" בית המשלח. כלפי של ה- רובע הערבי.

יצק משלוח אלפים יורדים, אנשים, נשים, ונשים רבה לנגח חסות ה- משפחה דוד הרובע הערבי לבנו ה- משיקה. בחצו שהיתה צרה לחילוף את החל הזה עברו הירידים צפונים דחויים לים כל הלילה. אולם לא התי. הציטת ציטת המים חזרה היתה חסותה באנשי- ירדים והינאוי. התחללי בלילאי.

לחורג, ביום ה' העלה הנשים ה- ירדים אל המרמט המכונה. המברים באאן חשבים בשמש הלוהטת כל שעות היום כיוון לא היה כמות הלחם שחור- הן היטה המבריה היתה זועמת. אחד המסידים האנגלים ורק פריסת לחם יר- צילם את הקהל העם עלתה הרעב נגר. בנתנים הצלחנו מרועים גם לנח את ציטת המים לבית המשלה. התייעות הישקו בכי תשוקת של חסותם.

מחלונות בית המשלה אשפר היה ליאות אר בווים הערבים את הירבע היהדי כארץ מבריה.

כליל שבמ אחר הצוה נשמע למען יצית היה חשש שהמורעים חודו לחצו. ארץ המבר, שהייתה נותר ציי אנשי וצליחספר שחוסקד, לשמור על ה- ירודים. ביריות שאיש לא ידע את סופו. הן נמצו שבה בני אדם, ביניהם לר- ציטת ארץ המצוי.

אולם של הפליטים גדל חלקו פשיה לשעור. הרעב, הצבא והחלוקה היו גורד לים מנושא. משראו מפליטים שום בית המשיחה אינו מקום כשר, החליטו ל- חזר למנוחם. מרובם נכחו הדבר גם משום שבתיהם נחלו באש וגם משום שהמורעים ציטת השתוללו ונחוו.

בשעה חמש לערך נשמע וקעות צפ- כשיק החזית. המנונים נהרדו לצנור את החזית המעטות שחיי פוחתות. ענינים חשבים קינר להמתג בנתנים. כונסיות-כונסיות של ערבים, צעירים יר ונשים, סוחים, פשוטיים ונכדים פיי- צו ליתוב הירודי כשהם בוחנים במקלות. בנתנים. במסיעים נגם נמשח חם חקיי- כנתן הראשונים היו חשכנים הירודים לרר הירוב הערבי. לישם חסותו חסרי עום לזון הירוב, הינ, חסור ורסון כל פי שנקרה ברובם פה ויש החוננו בירדים על נמשם בתים וחנותי ופעל באש. חסור חולק של חכרת, שילי יי- צת. יאיש פשעה בוקר הירודי.

לפניו זמן מה הצליחה המשיחה ב- כחזיתיה חללים לנחש את המורעים מה- ריבע הירודי. רק בשעת חסר תרד חצא הברטי וחם ענדות בעיר, אצל יא המריץ לטורעים להקפיד בשיר נכתי- ית.